

Den følgende Sag paa Dagsordenen var:

Anden Behandling af Forslag til Lov om Vederlag for Kontorudgifter til Embederne som Borgmester og Auktionsdirektør i Odense, Randers og Aarhus.

(Første Behandling findes i Tidenden Sp. 2211; Udvalgets Betænkning i Till. B. Sp. 105).

Der var ikke stillet Ændringsforslag.

Lovforslagets Tekst og Spørgsmaalet om dets Overgang til tredje Behandling sattes til Forhandling under eet.

Ordføreren (S. Sørensen): Som ærede Medlemmer ville have lagt Mærke til, indstiller Udvalget Lovforslaget til uforandret Vedtagelse. Lovforslaget omhandler Kontorholdsvederlagene til de tre Embeder som Borgmester og Auktionsdirektør i henholdsvis Odense, Randers og Aarhus. Der foreslaas en ganske lille Forhøjelse af hvert af Kontorholdsvederlagene, men den er ret ubetydelig, finansielt set, og i den Forklaring eller, om man vil, Motivering, som ledsager Lovforslaget, ses det, at disse mindre Beløb skulle anvendes til at forhøje de Lønninger, som i Forvejen ere de mindste. I alt vil Lovforslaget, naar det vedtages, saaledes som Udvalget foreslaar, kun forhøje Udgifterne for alle 3 Embeders Vedkommende med 840 Kr. Udvalget har derfor ikke fundet Anledning til at foreslaa nogen som helst Ændring, men indstiller til Tinget at vedtage Lovforslaget uforandret, saaledes som det er forelagt af Ministeriet, og dette anbefaler jeg.

Da ikke flere forlangte Ordet, sluttedes Forhandlingen.

Lovforslagets Tekst og dets Overgang til tredje Behandling vedtoges uden Afstemning.

Den sidste Sag paa Dagsordenen var:

Eneste Behandling af Forslag til Beslutning af Folketinget om Nedsættelse af et Udvalg til Overvejelse af Spørgsmaalet om Statens Overtagelse af Sukkerfabrikationen m. m.

(Forslaget til Beslutning findes i Tillæg A. Sp. 3699).

Sagen sattes til Forhandling.

Ordføreren for Forslagsstillerne

(Hans Nielsen, [Skanderborg A. 1. V.]): Det Forslag, som jeg her har den Ære at anbefale til det høje Tings Vellie, er ganske kort og klart. Det foreslaas, at Folketinget nedsætter et Udvalg, som skal overveje, om det ikke er betimeligt, at Staten overtager Sukkerfabrikkerne her i Landet, og for saa vidt et Udvalg finder dette betimeligt, foreslaas det, at Udvalget skal udarbejde de nærmere Regler for Overtagelsen og Driften af Sukkerfabrikkerne. Forslaget henviser til Grundlovens § 82, der lyder saaledes: „Ejendomsretten er ukrænkelig. Ingen kan tilpligtes at afstaa sin Ejendom, uden hvor Almenvellet kræver det. Det kan kun ske ifølge Lov og mod fuldstændig Erstatning.“ Det vil altsaa nærmest blive min Opgave her at paavise, at Almenvellet kræver den Foranstaltning, der her foreslaas. Jeg vil da først pege paa, at vi efterhaanden ere komne ret langt i den Retning, som dette Forslag tilstræber at gaa. Staten eller det offentlige eksproprierer Arealer til Jernbaneanlæg, til Havneanlæg, til Gader og Veje, til Byggegrunde, ja her i København har man eksproprieret hele usunde Bykvarterer. Og med Hensyn til Næringsfriheden ser man, hvorledes det offentlige, baade Stat og Kommune, eksproprierer Retten til at drive Jernbaner, Færgefart, Postvæsen, Telegrafvæsen, Telefonvæsen; den danske Stat driver endogsaa en Klædefabrik, en Gøvfabrik, en Krudtfabrik, et Skibsværft o. s. v. o. s. v. I Virkeligheden ere vi komne en lang Vej i den Retning, som man plejer at kalde den socialistiske, og det gaar ganske langsomt frem i den Retning; til Trods for, at de konservative Partier protestere vældigt derimod, gaar det saaledes over hele Verden; hvor vi se hen, maa Lovgivningsmagten efterhaanden gaa videre og videre ad denne Vej, fordi Almenvellet kræver det.

Naar man nu opkaster det Spørgsmaal, om Almenvellet kræver, at den danske Stat overtager Sukkerfabrikkerne her i Landet, forekommer det mig, at det maa blive min første Opgave at paavise, at Sukkeret er en uundværlig Brugsgenstand, en uundværlig Nødvendighedsartikel her i Landet. Jeg troede, at jeg kun havde behøvet at sige faa Ord i saa Henseende, men i de allersidste Dage har Dr. Mackeprang udgivet en Bog: „Høje og lave Priser“, hvori han stempler Sukkeret som en Luksus. Jeg tror nu ikke, at denne Akademikers Ord har saa uhyre stor Betydning, han kender sikkert ikke